

Republika Srbija
VRHOVNI KASACIONI SUD
Rev 1545/10
30.03.2011. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni kasacioni sud, u veću sastavljenom od sudija: Vesne Popović, predsednika veća, Milomira Nikolića i Lidije Đukić, članova veća, u parnici tužioca M.S. iz M., čiji su punomoćnici po reviziji J.J., advokat iz B. i Z.M., advokat iz P., protiv tuženog DDOR N.S. ADO iz N.S., radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužioca, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Kraljevu Gž 254/09 od 30.06.2009. godine, u sednici održanoj dana 30.03.2011. godine, doneo je

P R E S U D U

DELIMIČNO SE USVAJA revizija tužioca i UKIDA presuda Okružnog suda u Kraljevu Gž 254/09 od 30.06.2009. godine, u izreci pod I drugi stav, u delu kojim je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca kojim je tražio da mu tuženi na ime naknade štete zbog izgubljene dobiti za period od 01.06.2001. godine pa do kraja 2001. godine isplati i iznos od 4.403.718,59 dinara sa zahtevanom zateznom kamatom na ovaj iznos počev od 27.11.2008. godine pa do konačne isplate i u tom delu predmet ustupa Apelacionom sudu u Kragujevcu, na ponovno suđenje.

U ostalom delu revizija tužioca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Kraljevu Gž 254/09 od 30.06.2009. godine ODBIJA SE kao neosnovana.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Kraljevu P ... od 27.11.2008. godine, saglasno prvom stavu izreke, tuženi je obavezan da tužiocu na ime naknade štete zbog izgubljene dobiti isplati i to: za 2000. godinu iznos od 2.401.388,20 dinara; za 2001. godinu iznos od 4.595.184,94 dinara; za 2002. godinu iznos od 5.809.864,63 dinara; za 2003. godinu iznos od 6.861.199,23 dinara; za 2004. godinu iznos od 7.981.983,54 dinara; za 2005. godinu iznos od 7.065.389,68 dinara; za 2006. godinu iznos od 4.240.417,92 dinara; za 2007. godinu iznos od 3.762.435,69 dinara i za 2008. godinu do 05.08.2008. godine iznos od 1.302.957,55 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom na dosuđene iznose počev od 27.11.2008. godine pa do konačne isplate i tuženi obavezan da tužiocu, saglasno drugom stavu izreke, na ime troškova parničnog postupka isplati iznos od 208.739,00 dinara.

Odlučujući po žalbi tuženog Okružni sud u Kraljevu presudom Gž 254/09 od 30.06.2009. godine saglasno izreci pod I preinačio je prvostepenu presudu tako što je tuženi obavezan (prvi stav izreke) da tužiocu na ime naknade štete zbog izgubljene dobiti za 2000. godinu isplati iznos od 247.388,20 dinara i za period od 01.01. do 31.05.2001. godine iznos od 191.466,35 dinara sa zakonskom zateznom kamatom na ove iznose počev od 27.11.2008. godine pa do konačne isplate. Prema drugom stavu ovog dela izreke drugostepene presude, odbijen je zahtev tužioca u delu kojim je tražio da mu tuženi na ime naknade štete zbog izgubljene dobiti za period od 01.06.2001. godine pa do kraja te godine isplati još i iznos od 4.403.718,59 dinara, kao i zahtev tužioca za isplatu naknade štete zbog izgubljene dobiti za 2002., 2003., 2004., 2005., 2006., 2007. i za 2008. godinu do 05.08.2008. godine u iznosima pblžiže označenim u ovom delu izreke sa zateznom kamatom na ove iznose od 27.11.2008. godine pa do konačne isplate. Saglasno izreci pod II žalba tuženog je odbijena i potvrđena prvostepena presuda u pogledu troškova parničnog postupka.

Protiv pravnosnažne presude Okružnog suda u Kraljevu, tužilac je preko punomoćnika advokata blagovremeno izjavio reviziju Vrhovnom sudu Srbije, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni kasacioni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu odredbe člana 399. Zakona o parničnom postupku, koja se primenjuje na osnovu člana 55. stav 2. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o parničnom postupku („Sl. glasnik RS“ br. 111/09), budući da je revizija tužioca izjavljena protiv drugostepene presude pre 29.12.2009. godine i našao da je revizija tužioca delimično osnovana.

Nižestepene presude zasnivaju se na utvrđenju, da je dana 07.09.1999. godine došlo do saobraćajne nezgode na auto putu B. - N., isključivom krivicom N.J. iz K., osiguranika tuženog. Pravnosnažnom

presudom Petog opštinskog suda u Beogradu K ... od 13.09.2000. godine N.J. zbog izazivanja saobraćajne nezgode osuđen je na novčanu kaznu zbog izvršenog krivičnog dela ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 195. stav 3. u vezi stava 1. KZ RS. U ovoj saobraćajnoj nezgodi oštećeno je teretno vozilo tužioca marke „Fap“ i priključno vozilo marke „Utva“. Šteta procenjena na vozilu tužioca u krivičnom postupku iznosi 56.609,00 dinara, koja mu je i dosuđena pravnosnažnom presudom krivičnog suda. Tužilac svoje vozilo nije popravljao, već ga je lagerovao u dvorištu svoje kuće, nije ni pokušavao da izvrši popravku, nije ga rashodovao kroz prodaju delova, a takođe nije vršio ni kupovinu drugog vozila, kako bi nastavio da se bavi autoprevoznikom delatnošću kojom se bavio i pre nastanka štetnog događaja. Tužilac nije odjavljivao registrovanu autoprevozniku delatnost. U vreme štetnog događaja tužilac je imao zaključen ugovor o prevozu sa fabrikom D. V.G. radi prevoza njenih proizvoda. S obzirom da je tužilac imao registrovanu delatnost kao jedino zanimanje, tužiocu je pravnosnažnom presudom P ... od 17.03.2006. godine dosuđena naknada štete zbog izgubljene dobiti za period od 07.09.1999. godine zaključno sa decembrom mesecom 1999. godine. U vreme nastanka štetnog događaja, 07.09.1999. godine, vozilo tužioca je bilo amortizovano 85% i prikolica tužioca zbog koje je popravka vozila ekonomski bila neisplativa, usled čega je na vozilu tužioca nastupila totalna šteta.

Pravnosnažna krivična presuda Okružnog suda u Beogradu Kž ... od 23.03.2001. godine, kojom su odbijene kao neosnovane žalbe N.J. i tužioca u ovoj parnici kao oštećenog i potvrđena presuda Petog opštinskog suda u Beogradu K ... od 13.09.2000. godine, kojom je, između ostalog, okrivljeni obavezan da tužiocu u ovoj parnici kao oštećenom na ime naknade štete isplati iznos od 56.609,00 dinara, uručena je tadašnjem punomoćniku tužioca adv. B.G. iz P, dana 12.04.2001. godine, a tužiocu kao oštećenom lično dana 14.04.2001. godine. Ista presuda je uručena osiguraniku tuženog dana 14.04.2001. godine, a tuženom u ovoj parnici dana 24.04.2001. godine.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtev tužioca za naknadu štete u vidu izmakle koristi za vremenski period od 01.01.2000. do 05.08.2008. godine.

Polazeći od utvrđenog činjeničnog stanja, revizijski sud nalazi da je pravilan zaključak drugostepenog suda da tužilac počev od 01.06.2001. godine ne polaže pravo na naknadu štete zbog izgubljene dobiti od tuženog kao osiguravača, jer šteta koju trpi tužilac počev od 01.06.2001. godine nije u uzročnoj vezi sa radnjom štetnika (osiguranika tuženog) za koju bi odgovarao tuženi, već u uzročnoj vezi sa propustima tužioca koji mu se mogu pripisati u isključivu krivicu, usled čega na sopstveni teret treba da snosi neostvarenu imovinsku korist, posle ovog datuma.

Saglasno članu 189. stav 1. ZOO, oštećeni ima pravo kako na naknadu obične štete, tako i na naknadu izmakle koristi. Prema stavu 3. ovog člana zakona, pri oceni visine izmakle koristi uzima se u obzir dobitak koji se mogao osnovano očekivati prema redovnom toku stvari ili prema posebnim okolnostima, a čije je ostvarenje sprečeno štetnikovom radnjom ili propuštanjem. Prema ovoj zakonskoj odredbi, poveriocu treba priznati pravo na naknadu štete za izmaklu korist ako su ispunjeni određeni uslovi, a to je da je šteta u vidu izmakle koristi izvesna i da postoje elementi na osnovu kojih se može odrediti iznos izmakle koristi i ako očekivana izmakla korist ne bi bila protivna važećim propisima i dobrim poslovnim običajima.

Pravo na naknadu štete zbog izmakle koristi poverilac će imati samo ako je prema onome što se u životu redovno dešava ili prema posebnim okolnostima slučaja je izvesno (van razumne sumnje) da bi tu korist i ostvario. Pri tom, nije dovoljno neko optimističko predviđanje dobitka i nije dovoljno da je poverilac planirao dobitak. Dobitak za koji se po subjektivnim procenama i željama poverioca, pretpostavljalo da će nastupiti, ne uzima se u obzir prilikom odmeravanja naknade štete. Traži se da je u pitanju dobitak koji bi svakako nastao, da postoji razumna verovatnoća u pogledu ostvarenja takve koristi. U članu 192. stav 1. ZOO je propisano da oštećenik koji je doprineo da šteta nastane ili da bude veća nego što bi inače bila, ima pravo samo na srazmerno smanjenu naknadu, dok je prema stavu 2. ovog člana zakona propisano, da kad je nemoguće utvrditi koji deo štete potiče od oštećenikove radnje, sud će dosuditi naknadu vodeći računa o okolnostima slučaja.

Sledom iznetog, kod utvrđenih činjenica, da je tužilac odabrao pravni put za ostvarenje imovinskog zahteva u krivičnom postupku koji je vođen protiv osiguranika tuženog, da mu je pravnosnažnom presudom krivičnog suda dosuđena naknada za oštećeno vozilo, da je tadašnji punomoćnik tužioca pravnosnažnu krivičnu presudu primio dana 12.04.2001. godine, a sam tužilac lično dana 14.04.2001. godine od kada je stekao pravnu moć za ostvarenje prava koje mu je priznato pravnosnažnom sudskom odlukom, a time i otklanjanje već nastale štete, te utvrđenu činjenicu da je presuda krivičnog suda uručena štetniku dana 14.04.2001. godine i time postala izvršna po isteku paricionog roka za dobrovoljno ispunjenje obaveze prema tužiocu dana 29.04.2001. godine, a da je ista presuda uručena tuženom dana 24.04.2001. godine kada je tuženi imao saznanje o obavezima svog osiguranika prema tužiocu, i revizijski sud nalazi da tužilac kao oštećeni polaže pravo na naknadu štete zbog izgubljene dobiti do 01.06.2001. godine, do kog datuma je šteta koju trpi tužilac u uzročnoj vezi sa radnjom štetnika. Nakon ovog datuma u smislu člana 192. ZOO, zbog potpuno pasivnog ponašanja tužioca kao oštećenog, dalja šteta više nije u uzročnoj vezi sa štetnikovom radnjom, već je u uzročnoj vezi sa ponašanjem tužioca, čime je prekinuta uzročna veza između štete i radnje štetnika, zbog čega tuženi kao osiguravač ne bi bio u obavezi da tužiocu naknadi pretrpljenu štetu i nakon ovog datuma.

Na osnovu izloženog, revizijski sud nalazi da je od strane Okružnog suda pravilno primenjeno materijalno pravo kada je odbijen u celosti zahtev tužioca za zahtevanu naknadu štete u vidu izgubljene dobiti za 2002., 2003., 2004., 2005., 2006., 2007. i 2008. godinu do 05.08.2008. godine u zahtevanim novčanim iznosima za svaku godinu posebno saglasno izreci drugostepene presude, sa zahtevanom zateznom kamatom na ove iznose počev od 27.11.2008. godine pa do konačne isplate. Kako u ovom delu presuđenja nije učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP, na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti, a nema ni bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 12. ZPP, jer je u ovom delu

izreka presude jasna i razumljiva, ne protivureči sama sebi niti razlozima presude, sadrži dovoljne i jasne razloge o odlučnim činjenicama i nema nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, revizijski sud je na osnovu člana 405. ZPP u ovom delu odbio kao neosnovanu reviziju tužioca i odlučio kao u drugom stavu izreke ove presude.

Međutim, Vrhovni kasacioni sud nalazi da se revizijom tužioca osnovano ističe da u pogledu dela presuđenja za naknadu štete za 2000. i 2001. godinu, pobijana drugostepena presuda je zahvaćena bitnom povredom postupka iz člana 361. stav 2. tačka 12. ZPP, s obzirom da nema dovoljne i jasne razloge o odlučnim činjenicama, a ukoliko su razlozi dati isti su nedovoljni, nejasni ili u protivurečnosti sa sadržinom raspravnih zapisnika i spisa predmeta, usled čega se drugostepena presuda u ovom delu ne može ispitati u pogledu pravilne primene materijalnog prava.

Prvostepeni sud je tužiocu na ime naknade štete zbog izgubljene dobiti za 2000. godinu dosudio iznos od 2.401.388,20 dinara, a za 2001. godinu iznos od 4.595.184,94 dinara sa zakonskom zateznom kamatom na ove iznose počev od 27.11.2008. godine pa do konačne isplate. Drugostepeni sud odlučujući po žalbi tuženog, bez održavanja rasprave, a polazeći od utvrđenog činjeničog stanja u prvostepenom postupku, je preinačio prvostepenu presudu tako što je tužiocu na ime naknade štete za 2000. godinu dosudio iznos od 247.388,20 dinara, pri čemu se uopšte ne izjašnjava šta je sa razlikom između dosuđenog iznosa i iznosa koji je dosudio prvostepeni sud. Za 2001. godinu po odluci drugostepenog suda tužiocu je na ime naknade štete za period od 01.01. do 31.05.2001. godine dosuđen iznos od 191.466,35 dinara dok je za veći iznos za ovu godinu, a u visini od 4.403.718,59 dinara zahtev tužioca odbijen. Pri ovome, drugostepeni sud za ovakvo presuđenje ne daje dovoljne i jasne razloge kako je utvrdio da tužiocu za 2000. godinu na ime naknade štete zbog izgubljene dobiti pripada iznos od 247.388,20 dinara, a za prvih pet meseci 2001. godine dosuđeni iznos od 191.466,35 dinara.

Sledom iznetog, obzirom da je reviziju izjavio samo tužilac, revizijski sud je na osnovu člana 406. stav 1. i 407. stav 2. ZPP delimično ukinuo pobijanu drugostepenu odluku i odlučio kao u prvom stavu izreke ove odluke i predmet ustupio Apelacionom sudu u Kragujevcu kao nadležnom drugostepenom sudu u smislu člana 24. stav 1. tačka 3. Zakona o uređenju sudova ("Službeni glasnik RS", br. 116/08, 104/09), a u vezi člana 6. stav 1. tačka 2. Zakona o sedištim i područjima sudova i javnih tužilaštava ("Službeni glasnik RS", br. 116/08).

U ponovnom postupku Apelacioni sud će imajući u vidu primedbe ovog suda ponovo odlučiti o žalbi tužene i doneti zakonitu i pravilnu odluku u pogledu zahteva u kojem je odluka drugostepenog suda ukinuta, imajući u vidu da treba da donese i odluku u pogledu zahteva za naknadu štete za 2000. godinu između pripadajućeg iznosa štete za tu godinu i štete dosuđene od strane prvostepenog suda za ovu godinu.

Predsednik veća – sudija,

Vesna Popović, s.r.